

Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan piiri ry.
Kuninkaankatu 39
33200 Tampere
pirkanmaa@sll.fi
p. 040 515 4557

VASTASELITYS

5.11.2018

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry.
c/o Arja Pihlaja
Ailinkuja 6
39700 Parkano
arpih@elisanet.fi
p. 040 568 9976

Suomen luonnonsuojeluliiton
Pohjanmaan piiri ry.
Valtionkatu 1 C
60100 Seinäjoki
pohjanmaa@sll.fi
p. 040 934 6320

Vaasan hallinto-oikeus
vaasa.hao@oikeus.fi

Viite: dnro 01617/17/5115

Asia: Vastaselitys vastineisiin ym. liittyen Vapo Oy:lle myönnettyyn ympäristölupaan Karvian ja Kauhajoen Hormanevan turpeenottoalueen laajentamiseen

Kiitämme vastaselityspyynnöstä.

Pitäydymme valituksessa esittämässämme perusteluissa ja pyydämme edelleen, että Vapo Oy:lle myönnetty ympäristölupa Hormanevan turpeenottoalueen laajentamiseen kumotaan. Lisäksi lausumme seuraavaa.

Vesienhoidon tavoitteet

Valituksessa totesimme, että Hormanevan turpeenottoalueen laajentaminen johtaisi siihen, että vesienhoitotavoitteiden (pintavesien hyvä tila) saavuttaminen olisi alapuolisissa, jo valmiiksi heikossa kunnossa olevissa vesistöissä käytännössä mahdotonta lisäkuormituksen vuoksi.

Valituksesta antamassaan lausunnossa Varsinais-Suomen ELY-keskus antaa tukea näkemyksellemme:

”Hormanevan laajennusosan kuivatusvedet laskevat Hormaluoman kautta Karvianjärveen, jonka ekologinen tila on viime luokittelussa määritelty välttäväksi. Fysikaalis-kemiallisten tekijöiden osalta tilaluokka on kokonaisfosforipitoisuuden perusteella huono. [...] Edellä esitetyn perusteella ei Karvianjärven tilassa ole viime vuosien aikana tapahtunut muutosta parempaan.

Karvianjärven alapuolisen Kirkkojärven ekologinen tila on huono ja Karvianjoen tyydyttävä. Fysikaalis-kemiallisten tekijöiden perusteella Karvianjoen tila on vain välttävä, eli korkea ravinnetaso heikentää alueen vesien tilaluokkaa. Karvianjärven alapuolisen vesistön tila määräytyy vahvasti Karvianjärven tilan perusteella, eikä alapuolinen vesistö voi saavuttaa hyvää tilaa, ennen kuin Karvianjärven tila paranee ja kuormitus vähenee merkittävästi. ELY-keskus täsmentää aiempaa lausuntoaan ja toteaa, että Karvianjärveen kohdistuva lisäkuormitus ja valuma-alueen nykyisten tuotantoalueiden kokonaiskuormitus yhdessä eivät tue vesienhoitosuunnitelman mukaista hyvän tilan saavuttamista vuoteen 2027 mennessä. Vesienhoidon tavoitteiden aikataulu edellyttää voimakasta kuormituksen vähentämistä kaikilla sektoreilla. [...]

Nummijoen valuma-alueelle myönnetyssä Siniharjun luvassa vedenoton enimmäismäärä on 3000 m³ vuorokaudessa. Tämän määrän on arvioitu olevan jopa neljäsosan Nummijoen keskiosan keskialivirtaamasta, jolloin sen vaikutus joen luonnonoloihin voi ajoittain olla merkittävää ja heikentää myös joen vedenlaatua. Nummijoen virtaamavaihtelut ovat hyvin suuria. Nummijoen kuormitus vaikuttaa sen alapuoliseen Kirkkojärveen.

Myös Hormanevan tuotannossa olevien alueiden vesienkäsittelyä tulee tehostaa, jotta ekologiselta tilaltaan välttäväksi luokitellun Nummijoen tila voi parantua eikä Karvian luomat Natura-alueen (FI0200091) luontoarvoja heikennetä. [...]"

Luvattomat turpeenottoalueet samalla Karvianjärven valuma-alueella

Varsinais-Suomen ELY-keskus on selvittänyt luvattomia turpeenottoalueita toimialueellaan vuodesta 2017 lähtien (viitteet 1 & 2). ELY-keskuksen mukaan tilanne on varsin kriittinen Karvianjoen valuma-alueella, mutta luvattomia turpeenottoa on huomattavasti myös Karvianjärven valuma-alueella.

ELY-keskus toteaa valituksestamme antamassaan lausunnossaan seuraavasti:

"ELY-keskus on edellisen lausunnon jälkeen selvittänyt alueellaan sijaitsevien alle 10 hehtaarin turvetuotantoalueiden määrää ja tarkentanut tietojaan turvetuotannon laajuudesta kullakin valuma-alueella. Lisäksi lupahakemuksen ensimmäisen käsittelyn jälkeen Nummijoen valuma-alueelle sijoittuva vedenottohanke on saanut lainvoimaisen luvan. ELY-keskus arvioi edellä mainittujen perusteella, että sekä Karvianjärven että Nummijoen tilanteet ovat aiempaa arviota heikompia.

Nykyisen arvion mukaan luvitetun ja luvittamattoman turvetuotannon osuus on noin 1,9 % Karvianjärven koko valuma-alueesta. Hormanevan laajennusalan myötä osuus nousee 2,7 %:iin, mikä on järven tilaan nähden merkittävä kasvu. Myös Nummijoen valuma-alueella turvetuotannon osuus on korkea, noin 3,8 %. Tällä hetkellä ilman ympäristölupaa toimivia turvetuotantoalueita on Karvianjärven valuma-alueella yhteensä noin 90 hehtaaria. Luvittamattomien turvetuotantoalueiden vesienkäsittelyjärjestelmät eivät yleensä ole asianmukaisia, joten tuotantoalueiden yhteisvaikutus purkuvesistöihin on aliarvioitu."

Etelä-Suomen aluehallintoviraston Hormaneva-päätöksessä edellä mainitut luvattomat turpeenottoalueet ja niiden yhteisvaikutus luvallisten alueiden kanssa eivät ole millään tavalla mukana, mikä vääristää päätöstä turpeenoton eduksi. Tästä syystä pyydämme, että Vaasan hallinto-oikeus kiinnittää asiaan erityistä huomiota ratkaisua tehdessään.

Riekkö

Hormanevan linnustoselvityksen mukaan laajennusalueella on kaksi riekkoreviiriä. Vapo Oy kommentoi vastineessaan Hormanevan luonnonarvoja muun muassa riekon osalta: "Riekkö on

metsästyslain 5 §:ssä mainittu riistaeläin. Luonnonsuojelulaista johtuvaa luvan myöntämisen estettä ei ole.”

Huomautamme, että riekko on luokiteltu nykyisin (viite 3) valtakunnallisesti vaarantuneeksi (VU) lajiksi, joka on jo käytännössä hävinnyt likimain Karvian eteläpuolisesta Suomesta. Hormanevan kaltaisten, nykyisen levinneisyysalueen reunalla sijaitsevien elinympäristöjen säilyttäminen olisi riekon tulevaisuuden kannalta elintärkeää.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 5 §:n mukaan eliölajin suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään. Muun muassa riekon suojelutaso on tällä hetkellä kaukana suotuisasta, kun lajin levinneisyysalue käytännössä pienenee jatkuvasti. Hormanevan laajennusalueen turpeenotto heikentää osaltaan tilannetta entisestään.

Lopuksi

Sen jälkeen, kun Etelä-Suomen aluehallintovirasto myönsi Vapo Oy:lle ympäristöluvan Hormanevan turpeenottoalueen laajentamiseen, on tullut uutta tietoa (edellä mainittu ELY-keskuksen selvitys luvattomista turpeenottoalueista), joka entistäkin selvemmin osoittaa, että Hormanevan alapuolisia vesistöjä ei pidä kuormittaa yhtään enempää. Alueella pitäisi sen sijaan ryhtyä määrätietoisiin toimiin olemassaolevan kuormituksen vähentämiseksi.

Pyydämme Vaasan hallinto-oikeutta kumoamaan Vapo Oy:lle myönnetyn ympäristöluvan Hormanevan turpeenottoalueen laajentamiseen.

Tampereella 5.11.2018

Heikki Toivonen
puheenjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry.

Juho Kytömäki
sihteeri
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry.

Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry.

Marja-Liisa Herrala
sihteeri
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry.

Hannu Saari
puheenjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pohjanmaan piiri ry.

Teemu Tuovinen
sihteeri
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pohjanmaan piiri ry.

Viitteet

1. Varsinais-Suomen ELY-keskus (2018). Varsinais-Suomen ELY-keskus puuttuu luvattomaan turvetuotantoon. Tiedote 5.4.2018. <<https://www.ely-keskus.fi/web/ely/-/varsinais-suomen-ely-keskus-puuttuu-luvattomaan-turvetuotantoon-satakunta-varsinais-suomi->> Viitattu 1.1.2018.
2. Aamulehti (2018). Luvaton turvetuotanto rehottaa Pohjois-Satakunnassa, poliisille tehty useita tutkintapyyntöjä – ”Moni uskoo, että seuraamuksia ei tule”. 12.4.2018. <<https://www.aamulehti.fi/uutiset/luvaton-turvetuotanto-rehottaa-pohjois-satakunnassa-poliisille-tehty-useita-tutkintapyyntoja-moni-uskoo-etta-seuraamuksia-ei-tule-200862237>> Viitattu 1.1.2018.
3. Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Sirkiä, P. & Valkama, J. (2016). Suomen lintujen uhanalaisuus 2015. 49 s. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/159435/Suomen_lintujen_uhanalaisuus_2015.pdf> Viitattu 1.11.2018.